

4. Samhällets övergripande säkerhet i en föränderlig verksamhetsmiljö

4.1. Hur kan en modell för övergripande säkerhet på bästa sätt möjliggöra framgång och välfärd samt svara på nya typer av hot?

Belopp: 400 000 €, 2–3 projekt

Tidsplan: Utredningsresultaten ska finnas tillgängliga sommaren 2016. Om framstegen i projekten ska det emellertid rapporteras första gången senast i januari 2016.

Beskrivning och motivering av informationsbehoven:

Säkerhet är ett brett begrepp som kan omfatta företeelser som berör såväl samhället som individen. Inom detta fokusområde granskas säkerheten i princip ur den övergripande säkerhetens perspektiv. Begreppet övergripande säkerhet baserar sig på en bred säkerhetsuppfattning som omfattar alla säkerhetsfrågor som innefattar hot som kan medföra betydande olägenhet eller risk för Finland och dess befolkning.

Vid så kallad hybrid krigsföring används vid sidan av traditionella metoder osymmetriska metoder, olika påtryckningsmetoder samt informations- och cyberoperationer eller kombinationer av dessa. Dessa särdrag har även noterats i krisen i Ukraina. Den som utgör ett hot kan inte alltid identifieras och verksamheten behöver inte nödvändigtvis vara fysisk.

Medborgarnas rättigheter jämlikhet och delaktighet som fastställs i grundlagen är vid sidan av en gemensam värdegrund viktiga förutsättningar för att upprätthålla intern säkerhet och stabilitet i samhället. Problem som hänger samman med att uppfylla grundläggande rättigheter och mänskliga rättigheter eller en känsla av att man står utanför det demokratiska systemet skapar instabilitet i samhället och misstro mot samhällsstrukturerna. Detta kan i värsta fall leda till radikaliserings och förstärkning av extrema åsikter.

Forskningsfrågor:

- Hur kan Finlands modell för övergripande säkerhet svara på en ny typ av fientlig operation där olika delområden (politisk, ekonomisk, militär påtryckning, informations- och cyberoperationer) av våldsanvändning kombineras? Är Finlands modell för övergripande säkerhet uppdaterad och tillräckligt "hybrid"? Är beredskaps- och kristidsarrangemangen och befogenheterna tillräckliga och fungerande? Hur bör och kan beredskapen effektiviseras (kunskaper, lagstiftning, befogenheter, processer för beslutsfattande, samarbete och samordning)? Vilka är förutsättningarna för ett effektivt styrningssystem och en effektiv styrningsstruktur på myndighetsfältet när det gäller den övergripande säkerheten? Vilka är svagheter, styrkorna och utvecklingsbehoven hos strukturerna för de myndighetsaktörer som ansvarar för säkerheten?

Eventuella länkar till statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet:

Via forskningsfrågorna strävar man efter att stödja lägesuppfattningen och producera material för bl.a. följande strategiska dokument som används som stöd vid fattandet av beslut och som ska utarbetas under nästa regering eller på initiativ av den: Uppdatering av Säkerhetsstrategin för samhället, säkerhets- och försvarspolitiska redogörelsen, strategin för den inre säkerheten, redogörelsen för den inre säkerheten, Försvarsförvaltningens strategi 2035, osv.

Informationsproduktions huvudsakliga former:

Som stöd för att hitta svar på frågorna behövs framsynsinformation och bakgrundsteckning (inklusive metaanalys av befintlig information) samt information som stöder strategigenomförandet. Processen stöder också sådan ex ante-utvärdering av politiska åtgärder som görs senare.

4.2. Hur säkerställer vi att infrastruktur som är kritisk med tanke på den övergripande säkerheten fungerar i alla förhållanden?

Belopp: 300 000 €, 1–2 projekt

Tidsplan: Utredningsresultaten ska finnas tillgängliga sommaren 2016. Om framstegen i projekten ska det emellertid rapporteras första gången senast i januari 2016.

Beskrivning och motivering av temats informationsbehov:

Det finländska samhällets beredskap genomförs även ur perspektivet för kritisk infrastruktur enligt principen för övergripande säkerhet, som innebär att samhällets vitala funktioner tryggas genom samverkan mellan myndigheterna, näringslivet samt organisationerna och medborgarna. I framtiden ökas det ömsesidiga beroendet mellan all infrastruktur liksom dess sårbarhet ytterligare av den teknologiska utvecklingen. Detta delområde fokuserar särskilt ur myndighetsperspektiv (jfr t.ex. säkerhetsnätet (TUVE) osv.) på bedömningen av de åtgärder, företeelser och utvecklingsförlopp som är viktiga med tanke på funktionen, beredskapen och toleransen hos informationssamhället.

Energibehovet kan förutspås växa, men reserverna kommer antagligen att räcka till under den närmaste framtiden. Stabiliteten inom producentområdena inverkar på energipriset och tillgången. Energin – tillgång, överföringsrutten och reserver – kan även användas som medel för politiskt inflytande och politisk påtryckning. EU:s och Finlands beroende av importerad energi kommer även i fortsättningen att vara ansenligt. En betydande del av den energi som EU använder kommer från Ryssland eller från andra producentländer i EU:s randområden. Störningar i produktionen eller leveransen av energi eller råämnen till följd av spända situationer eller kriser kan äventyra EU:s och Finlands ekonomiska utveckling. Betydelsen av tillräcklig internationell och nationell försörjningsberedskap framhävs ytterligare. Europeiska kommissionen håller på att skapa en energiunion samt initiativ och bestämmelser som stöder denna och som understryker den regionala energisäkerheten.

En fortlöpande förnyelse av försörjningsberedskapskonceptet förutsätter en helhetsbild av försörjningsberedskapen som system. I fortsättningen ska Finland planera försörjningsberedskapsåtgärder i allt närmare samarbete med de övriga länderna i Östersjöområdet. Även i Finland har läget för kapaciteten att producera el åtstramats på senare tid.

Forskningsfrågor:

- Hur säkerställs för informationssamhället viktiga funktioner som tillgång till trafik-, data- och energinät och logistiska tjänster i exceptionella förhållanden eller vid allvarliga störningar i normala förhållanden? Vilka är dels de viktigaste svagheterna, dels styrkorna i det nuvarande systemet?

- Med vilka medel garanteras energisäkerheten och försörjningsberedskapen särskilt med hänsyn till att vi håller på att övergå till ett samhälle med låga koldioxidutsläpp och ett mer decentraliserat energisystem? Vilka är dels de viktigaste svagheter, dels styrkorna i det nuvarande systemet?

Eventuella länkar till statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet: Via forskningsfrågorna strävar man efter att stödja lägesuppfattningen och producera material för bl.a. följande strategiska dokument som används som stöd vid fattande av beslut och som ska utarbetas under nästa regering eller på initiativ av den: Uppdatering av Säkerhetsstrategin för samhället, säkerhets- och försvarspolitiska redogörelsen, strategin för den inre säkerheten, redogörelsen för den inre säkerheten och Försvarförvaltningens strategi 2035.

Informationsproduktions huvudsakliga former: Som stöd för att hitta svar på frågorna behövs ex post-utvärdering av de politiska åtgärderna.

4.3. Vilka faktorer inverkar mest centralt på det finländska samhällets sociala utveckling och värdeutveckling med tanke på den övergripande säkerheten?

Belopp: 300 000 €, 1–3 projekt

Tidsplan: Utredningsresultaten ska finnas tillgängliga sommaren 2016. Om framstegen i projekten ska det emellertid rapporteras första gången senast i januari 2016.

Beskrivning och motivering av informationsbehoven:

En befolkning som etniskt och religiöst är allt mer pluralistisk och en ökande andel av människor med utländsk härkomst är för sin del en utmaning för utvecklingen av samhället. Att alla människor tror på att samhället tryggar deras grundläggande rättigheter och jämlika möjligheter till deltagande skapar förutsättningar för ett nationellt förtroendeklimat där man också förbinder sig att upprätthålla en gemensam säkerhet. Uppfyllandet av grundläggande och mänskliga rättigheter kräver kontinuerlig uppföljning och utveckling av permanenta uppföljningsmekanismer.

Forskningsfrågor:

- Hur har en mer pluralistisk befolkning inverkat på och hur inverkar den på värden, attityder, säkerhetskänslan och situationen i det finländska samhället?
- Hur säkerställer man för att upprätthålla det samhälleliga förtroendet och den nationella sammanhållningen att olika befolkningsgrupper (t.ex. invandrare, barn och ungdomar, personer med funktionsnedsättning) är jämlika och har likadana möjligheter att delta?
- Hur följs radikaliserings- och extrema rörelser samt förebyggas hatbrott, så att Finland är ett tryggt samhälle för alla dess medlemmar?
- Hur kan vi systematiskt följa upp uppfyllandet av grundläggande och mänskliga rättigheter för att kunna utvärdera effekten av lagstiftning och politiska åtgärder (bl.a. genom att utveckla sådana indikatorsystem som mäter uppfyllandet av grundläggande och mänskliga rättigheter, genom forskning om brottslighet, metoder för brottsbekämpning, nya nationella och internationella modeller för myndighetssamarbete avseende brottslighet och genom att förutse och vara beredd på nya former av brottslighet i en föränderlig värld)?

Eventuella länkar till statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet:

Via forskningsfrågorna strävar man efter att stödja lägesuppfattningen och producera material för bl.a. följande strategiska dokument som används som stöd vid fattandet av beslut och som ska utarbetas under nästa regering eller på initiativ av den: Uppdatering av Säkerhetsstrategin för samhället, säkerhets- och försvarspolitiska redogörelsen, strategin för den inre säkerheten, redogörelsen för den inre säkerheten, Försvarförvaltningens strategi 2035, statsrådets redogörelse för de mänskliga rättigheterna, statsrådets demokratipolitiska redogörelse och Finlands nationella handlingsplan för de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna.

Informationsproduktions huvudsakliga former:

Som stöd för att hitta svar på frågorna behövs framsynsinformation och bakgrundsteckning (inklusive metaanalys av befintlig information) samt information som stöder strategigenomförandet. Processen stöder också sådan ex ante-utvärdering av politiska åtgärder som görs senare.

4.4. Hur säkrar vi en stark internationell ställning och verksamhetsförutsättningar för Finland i en föränderlig global verksamhetsmiljö?

Belopp: 300 000 €, 2 projekt

Tidsplan: Utredningsresultaten ska finnas tillgängliga sommaren 2016. Om framstegen i projekten ska det emellertid rapporteras första gången senast i januari 2016.

Beskrivning och motivering av informationsbehoven:

Inom delområdet söks som stöd för det utrikes- och säkerhetspolitiska beslutsfattandet information om effekterna av den internationella verksamhetsmiljöns snabba förändringar på Finlands säkerhet. De betydelsefullaste frågorna i beslutsfattandet som gäller detta är till sin karaktär varaktiga och förblir oförändrade på såväl lång som medellång sikt, men av samma orsak är de hela tiden aktuella:

- Hur säkras Finlands säkerhet, ställning och verksamhetsförutsättningar i den internationella verksamhetsmiljön?
- Hur förbereder sig och inverkar vårt beslutsfattande på de betydelsefullaste förändringarna i det internationella systemet?

På dessa frågor söks det svar i två projekt 2015:

Rysslands föränderliga roll i Finlands närområden

Hur inverkar Rysslands utveckling och agerande på Finlands nationella och regionala säkerhet i vår omedelbara verksamhetsmiljö i Nordeuropa? Hurdana eventuella utvecklingsförlopp är att vänta inom den närmaste framtiden till följd av Rysslands agerande och hur återspeglas de på Finlands övergripande säkerhet? Hur inverkar förändringen på Rysslands roll i det regionala och gränsöverskridande samarbetet, särskilt inom det arktiska området och Östersjöområdet? Hurdana säkerhetseffekter ställs Finland inför t.ex. till följd av energisamarbete eller annat ekonomiskt samarbete med Ryssland om situationen förändras?

Det internationella samarbetets betydelse vid utvecklingen av beredskapen och riskhanteringen

Hur kan den obestridliga kopplingen mellan den externa och den interna säkerheten intensifieras ytterligare även i det nationella beslutsfattandet? Finns det globalt användbara exempel på att utrikes- och säkerhetspolitiken kan bli en ännu mer organisk del av den övergripande säkerheten? Vilka former av internationellt och nationellt samarbete främjar bäst utvecklingen av Finlands beredskap, riskhantering och inverkan?

Eventuella länkar till statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet:

Avsikten är att för regeringsprogramförhandlarna producera en kompakt lägesbild av de knivigaste problem som följande regering bör ta itu med. Utöver dessa problem ska det som olika delar i den kunskapsbas som utarbetas för regeringsprogramförhandlarna finnas en ekonomisk lägesbild som tagits fram av finansministeriet samt utrikes- och säkerhetspolitiska lägesbilder (försvarsministeriet, utrikesministeriet och inrikesministeriet). Temats forskningsfrågor fungerar som en naturlig fortsättning på detta arbete och de frågor som framkommit i samband med det.

Dessutom är ett mål att via forskningsfrågorna stödja lägesuppfattningen och producera material för bl.a. följande strategiska dokument som används som stöd vid fattandet av beslut och som ska utarbetas under nästa regering eller på initiativ av den: Uppdatering av Säkerhetsstrategin för samhället, säkerhets- och försvarspolitiska redogörelsen, strategin för den inre säkerheten, redogörelsen för den inre säkerheten, Försvarsförvaltningens strategi 2035, osv.

Informationsproduktions huvudsakliga former: Som stöd för att hitta svar på frågorna behövs framsynsinformation och bakgrundsteckning (inklusive metaanalys av befintlig information) samt information som stöder strategigenomförandet. Processen stöder också sådan ex ante-utvärdering av politiska åtgärder som görs senare.

4.5. Hur kan vi anpassa oss till klimatförändringen på kort sikt och förbättra hanteringen och bedömningen av risker som hänför sig till extrema väderfenomen?

Belopp: 350 000 €

Tidsplan: Resultaten ska finnas tillgängliga senast vid utgången av 2016. Preliminära resultat behövs redan före det.

Beskrivning och motivering av informationsbehovet:

Syftet med den nationella planen för anpassning till klimatförändringen är att det finländska samhället ska kunna hantera risker som anknyter till klimatförändringen och anpassa sig till förändringarna i klimatet. Det behövs forskning och utveckling för att stärka samhällets anpassningsförmåga på såväl kort som lång sikt. Informationsbehovet för beslutsfattandet på kort sikt hänger samman med utredningen av vilka utvecklingsbehov som metoderna för bedömning och hantering av klimatriskerna har och preciseringen av klimatstorheterna.

Bedömningen och hanteringen av klimatriskerna å ena sidan och fastställandet av en godtagbar risknivå å andra sidan är en väsentlig del av beslutsfattandet inom alla verksamhetsområden inom både den privata och den offentliga sektorn och på förvaltningens olika nivåer. Att förbättra bedömningen och hanteringen av risker till följd av extrema väderfenomen är förnuftigt redan med hänsyn till erfarenheterna hittills. Verksamhetsområdenas sårbarhet beror på exponeringen för förändring; hur skadliga är förändringarna och vilken förmåga har systemet att anpassa sig till förändringen. Granskningarna av klimathållbarhet inkluderar bedömning av såväl sårbarhet som klimatrisk. Med utgångspunkt i granskningarna planeras och genomförs lösningar och åtgärder som minskar klimatriskerna och ökar anpassningsförmågan.

Målet är att först utreda om de nuvarande instrumenten för bedömning och hantering av risker och sårbarhet räcker till och vilka utvecklingsbehov aktörerna har. Detta övergripande arbete erbjuder en god utgångspunkt för kostnadseffektiv utveckling av instrumenten i samarbete med aktörerna.

Att bedöma konsekvenserna av klimatförändringen och de ekonomiska konsekvenserna av anpassningsåtgärderna till följd av den är viktigt med tanke på beslutsfattandet. Även hur verktygen för ekonomisk riskhantering (t.ex. försäkringar) lämpar sig för främjande av att företag och privatpersoner på eget initiativ anpassar sig ska bedömas. En del av riskerna för Finland orsakas av att de internationella konsekvenserna av klimatförändringen återspeglas på Finland till exempel via handeln eller energiförsörjningen. Betydelsen av dessa bedöms i anslutning till utvecklingen av riskhanteringen.

Planen för anpassning till klimatförändringen innehåller olika åtgärder, av vilka metoderna för riskbedömning och riskhantering inklusive utvecklingen av ekonomiska bedömningar utgör en aktuell topp i den första etappen av genomförandet.

Den mellanstatliga panelen för klimatförändringar (IPCC) förnyade klimatscenerierna i sin klimatrappport 2014. Under senare år har även utvecklandet av regionala modeller varit kraftigt. Det är möjligt att utifrån de nya klimatscenerierna och regionala modellerna fastställa de regionala klimatstorheter som ersätter de nuvarande klimatstorheterna för hela Finland 2015–2016. De regionala klimatstorheterna ger möjlighet till sådant förvaltningsövergripande beslutsfattande om anpassningsåtgärderna inom Finlands olika områden som bygger på aktuell information, även separat inom det arktiska området.

I projektet strävar man efter att svara på följande frågor:

- Motsvarar de instrument för bedömning och hantering av klimatrisker och sårbarhet som används de nyaste vetenskapliga rönen och hurdana viktiga utvecklingsbehov är kopplade till dem inom olika verksamhetsområden med tanke på extrema väderleksförhållanden och klimatförändring samt samhällets sårbarhet?
- Hur bedömer man utifrån de nyaste klimatscenerierna att de regionala klimatstorheterna (inklusive osäkerheterna) kommer att förändras och hur ska utnyttjandet av klimatscenerierna främjas i regionerna?
- Är de bedömningar av de ekonomiska konsekvenserna som hänger samman med klimatförändringen (inklusive riskhanteringsinstrument som försäkringar) tillräckliga och vilka utvecklingsbehov har de?
- Hur återspeglas klimatförändringens internationella konsekvenser (t.ex. tillgång på råvaror, tryggad vattenförsörjning, klimatflyktingar) på Finland? Hur ska riskhanteringsbehoven till följd av dessa konsekvenser beaktas i den övriga riskhanteringen?

Eventuella länkar till statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet:

Statsrådet godkände den nationella planen för anpassning till klimatförändringen 2022 som principbeslut den 20 november 2014. Genom den nationella anpassningsplanen genomförs nationellt de riktlinjer som avtalas i EU:s anpassningsstrategi. Hanteringen av klimatriskerna är grunden för det nationella anpassningsarbetet.

Arbetet stöder i stor utsträckning de olika verksamhetsområdenas arbete att anpassa sig till klimatförändringen. Den erhållna informationen stöder även Finlands ordförandeskap i Arktiska rådet 2017–2018.

Genom finansiering för strategisk forskning kan man fokusera på långvarigare forskning som ger ny information som stöd för anpassningen till klimatförändringen. Till exempel för utveckling på längre sikt av metoder för bedömning och hantering av klimatrisker samt tjänster om samhällsförhållanden behövs finansiering för strategisk forskning.

Informationsproduktionens huvudsakliga former: Typen av producerad information är framför allt framsynsinformation och bakgrundsteckning (inklusive metaanalys av befintlig information), information som stöder strategigenomförandet inklusive lägesbildanalys samt jämförelse av verksamhetsalternativen.

4.6. Hur kan vi förbättra sjö- och miljösäkerheten i det arktiska området?

Belopp: 200 000 €

Tidsplan: Resultaten ska vara tillgängliga så snabbt som möjligt, gärna i början av 2016. Preliminära resultat behövs redan under genomförandet av projektet 2015.

Beskrivning och motivering av informationsbehovet:

Temat innehåller två tydliga projekt som anknyter till sjö- och miljösäkerhet.

Projekt 1: Vilka åtgärder kräver genomförandet av Internationella sjöfartsorganisationens (IMO) polarkod i Finland 2015–2017 för förbättring av sjösäkerheten och skydd av miljön? (100 000 €)

Internationella sjöfartsorganisationens polarkod är en norm som är bindande för alla länder och som föreskriver att striktare bestämmelser om säkerhet och miljöskydd ska tillämpas på fartyg som seglar inom polarområdena än på fartyg som seglar inom andra områden. Till polarområdena hör de arktiska områdena i norr och områdena kring Sydpolen i söder. Säkerhetsföreskrifterna gäller bl.a. fartygens konstruktioner, utrustning, stabilitet, bestämmelser om att köra i is samt besättningens behörighet och utbildning. Miljöföreskrifterna gäller olje- och kemikalieutsläpp och utsläpp av toalettavloppsvatten och fast avfall i havet.

Implementeringen av polarkoden, som sätts i kraft med stöd av SOLAS-konventionen om internationell sjösäkerhet, börjar 2015–2017. En ändamålsenligt nationell implementering av den kräver behovsriktad kartläggning som bygger på forskning, nya verksamhetssätt och samordning av verksamheterna inom flera förvaltningssektorer. I samband med förberedelserna av flexibel implementering av polarkoden ska man allmänt utreda de finsk-svenska isklassreglerna, besättningens behörighet och hur fartygens utrustning klarar av kyla.

Inom området minskning av utsläppen av kortlivade växthusgaser (t.ex. svart kol och metan) behövs det forskning.

Åtgärder som anknyter till fartygens barlastvatten nämns i avsnittet med rekommendationer i miljödelen i polarkoden, men man borde testa hur den utrustning som behandlar barlastvatten klarar av kyla för att säkra dess funktion även i arktiska förhållanden. I Finland finns det företag som tillverkar utrustning som behandlar barlastvatten. Fartygs utsläpp av svart kol nämns ännu inte i polarkoden, men det är uppenbart att utsläppen kommer att fogas in i polarkoden när IMO nått enighet om vad som avses med utsläpp av svart kol. Ett samförstånd om definitionen ger också möjlighet till att utveckla gemensamma mätinstrument. Därför är det viktigt att snabbt påbörja utredningen av fartygs utsläpp av svart kol, eftersom utsläppen av svart kol bidrar till klimatförändringen i de arktiska områdena.

Den utredning som anknyter till implementeringen av polarkoden stöder också Finlands övriga arktiska mål. I enlighet med Finlands arktiska strategi, som uppdaterades 2013, erbjuder multilaterala projekt i det arktiska området Finland möjlighet att mångsidigt främja exporten av finländskt miljö- och vinterkunnande. Sådant är exempelvis vintersjöfarts-, isbrytar- och offshoreteknologi, fartygsplanering och fartygsbygge, samhällsteknik för kallt klimat, oljebekämpning, miljöteknologi, energieffektivitet och energisparande samt is- och väderlekstjänster.

Forskningsfrågor:

- Hur ska sådan utbildning för besättningen som uppfyller kraven i polarkoden ordnas?
- Hurdan är definitionen av kortlivade växthusgaser i arktiska förhållanden?
- Kan utrustningen för behandling av barlastvatten användas i arktiska förhållanden?

Projekt 2: Vilka är viktiga miljögiftsfrågor i Finlands nordliga områden? (100 000 €)

Projektresultaten behövs snabbt som stöd för beslutsfattandet, så att Finland har möjlighet att vara med när Arktiska rådet samlar olika länders nationella förhandsinformation om halterna av skadliga ämnen (inklusive "emerging harmful substances") och kan vara med och utarbeta "policy recommendations" som härleds från informationen. Den första rapporten Assessment of Levels, Trends and Transport of Contaminants of Emergine Concern in the Arctis blir färdig 2016 och den andra rapporten Assessment of Climate Change Impacts on Contaminants in the Arctic 2017.

Det arktiska området fungerar som ett indikatorområde för hela jordgloben när det gäller att bedöma hur effektiva åtgärderna för att begränsa fjärrtransporterade miljögifter är. Området fungerar också som en indikator vid bedömningen av om det finns skäl att inkludera nya ämnen i de internationella användnings- och utsläppsbegränsningarna.

Förutsättningen för rätt riktade och dimensionerade åtgärder är tillförlitlig, regionalt och nationellt täckande och jämförbara forsknings- och uppföljningsdata. Detta är väsentligt när det gäller nyare skadliga ämnen som omfattats av förbud och begränsningar och som exempelvis EU:s ramdirektiv för vatten åtminstone inte ännu kräver att ska följas upp. När det gäller föreningar som helt eller delvis är förbjudna enligt den världsomfattande Stockholmskonventionen (2001) (långlivade organiska föreningar, persistent organic pollutants, POP) saknas för norra Finland uppföljningsdata om fjärrtransporterade föroreningar efter 1990-talet. Sådana föreningar är till exempel flera flamskyddsmedel som innehåller brom samt fluorerade ytbehandlingsmaterial, av vilka flera fortfarande används i stor utsträckning.

Som stöd för det nationella beslutsfattandet behövs ett projekt som bedömer och identifierar nationellt betydande miljögiftfrågor inom Finlands nordliga områden. Till frågorna hör såväl nya POP-föreningar (bromerade flamskyddsmedel, ytaktiva fluorerade ämnen) som tidigare förbjudna klorade POP-föreningar, om vilka det finns bristfälliga uppgifter. Kunskap om de ursprungliga halterna är även en förutsättning för bedömningen av behovet av åtgärder med hälsoeffekter och för riktandet av verksamheterna.

Utifrån denna grund kan Finland även rikta in sitt internationella påverkande av behandlingen av frågor som är viktiga för oss. I det nationella programmet om farliga kemikalier, som reviderades 2012, preciseras det att åtgärder för att utreda och minska kemikalierisker på Nordkalotten ska vidtas tillsammans med Ryssland. Det väntas att utredningen och minskningen av kemikalierisker även skapar affärsmöjligheter för finländska företag.

Syftet med Finlands strategi för internationell kemikaliehantering är att främja profileringen som toppkraft inom kemikaliehantering. Strategin har beretts i samarbete med flera ministerier och behöriga intressentgrupper och den ska styra verksamheten från och med 2015. Det är nödvändigt att Finland förbinder sig vid genomförandet av de internationella kemikalieavtalen inklusive övervakningsuppgifterna, så att Finland till avtalen kan lämna tillförlitlig information i enlighet med de internationella förbindelserna för uppföljningen av det globala läget. En aktuell informationsproduktion är också förutsättningen för att Finland kan agera och påverka som ett land som är en trovärdig och stark toppkraft inom kemikaliehantering. Sålunda förbättrar projektet synligheten för Finlands kunskaper om miljöuppföljning och förbättrar våra kontakter till sektorns internationella expertnätverk.

I utredningen söks svar på följande frågor:

- Vilka är de ursprungliga nivåerna för de centralaste miljögifterna och utvecklingen inom Finlands nordliga områden och jämfört med de övriga nordliga områdena?
- Utgör de observerade gifthalterna en risk för miljön eller människan?
- Hur tryggas i fortsättningen erhållandet av aktuell information för riktandet av Finlands nationella och internationella åtgärder?

Eventuella länkar till statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet: I de båda projekt som gäller genomförandet av polarkoden är Finlands arktiska strategi ett centralt samband. När det gäller miljögiftfrågor är dessutom det nationella programmet om farliga kemikalier och Finlands strategi för internationell kemikaliehantering viktiga.

Informationsproduktionens huvudsakliga former: Typen av informationsbehov är framför allt framsynsinformation och bakgrundsteckning (inklusive metaanalys av befintlig information), information som stöder strategigenomförandet inklusive analyser av lägesbilden samt jämförelse av verksamhetsalternativen.